

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Ι(1945), τ. Ι

ἩΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΧΡΟΝΟΣ 1ος ΦΥΛΛΟ 1
ΑΘΗΝΑ 1η ΜΑΪΟΥ 1945

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚῆς ΕΠΙΤΡΟΠῆς
Τιμὴ Φύλλου Δρ. 40

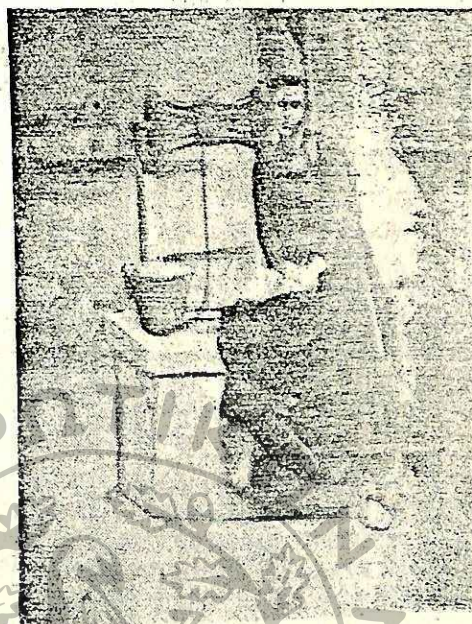
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Νίκου 17

(τὸ μόνον ἐκδοθέν)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοῦ Ἡπειρωτικοῦ λαοῦ.
Ὁχτώβρης τοῦ 1940, τοῦ Ζήση Μ. Παπαθανασίου.
Ὁ Χριστοβασίλης κ' ἡ ποιμενικὴ πρόβα τοῦ Γιάννη
Θωμοπούλου.
Τὸ μεγάλο χρέος μας τοῦ Νίκου Παντίση.
Γυρισμός (ποίημα) τοῦ Γ. Μ. Παάλα.
Ἡ Συμβολὴ τῆς Ἡπείρου στὸ Νεοελληνικὸ Πολιτι-
σμό. Ι. Λάμπρος Φωτιάδης, τοῦ Νικ. Χρ. Παπα-
νικολάου.
Γιὰ τὴν ἵδρυση τῆς Πανηπειρωτικῆς Ὀμοσπονδίας
τοῦ Θ. Ε. Μελη.
Ζητήματα κι' ἀπόψεις.
Ἀπὸ τ' ἀθάνατα τραγούδια μας.
Τὰ νέα μας (Ἡ ΟΥΝΡΑ γιὰ τὴ στέγασιν — Κίνηση
τῶν Ἡπειρωτικῶν Ὀργανώσεων).
Μεταξὺ μας.

Μπροστὰ στὴ Στέρνα...
τὸ ἔργο τοῦ πατριώ-
τη μας Μαζάμου

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧ. ΓΟΥ ΚΑΡΕΚΑΡΤΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ... Λ. Βράνδου
ΗΜΕΡΟΜ. 20-1-77
ΑΡΙΘ. 19884

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΕΣ!

Σας παρυσιάζουμε σήμερα το πρώτο φύλλο του «Ηπειρωτικού Κόσμου». Σκοπός μας είναι να προσφέρουμε ενώμενοι όλοι οι Ηπειρώτες που πονάνε τον τόπο τους τις δυνάμεις μας, τη βοήθειά μας, στις κρίσιμες στιγμές που περνάει η Πατρίδα μας, για την επιβίωση του λαού της, για τη θεραπεία της από τις βαριές πληγές που της άφησε ο πόλεμος. Αυτή κυρίως είναι η φιλοδοξία μας. Κι' ακόμα φιλοδοξούμε να γίνει ο «Ηπειρ. Κόσμος» το προοδευτικό βήμα της Ηπειρωτικής διάνοησης, ο διερμηνέας των καύμων και πόθων της ηπειρωτικής ψυχής, ο σύνδεσμος και η έποψη των σκορπισμένων σ' όλο τον κόσμο Ηπειρωτών, ο πρωτοπόρος αγωνιστής για τις προοδευτικές λύσεις των Ηπειρωτικών ζητημάτων που θα φέρουν τη χαρά, της ζωής την πρόοδο και τον πολιτισμό στον τόπο μας που ανεπιφύλακτα το αξίζει.

Γι' αυτό ζητάμε τη βοήθεια από όλους τους φίλους της προσπάθειας αυτής. Θέλουμε να μας θεωρείτε δικό σας περιοδικό, να μας γράφετε ελεύθερα τις γνώμες σας για τα ζητήματα της περιφέρειάς σας, για τις ανάγκες της και με πιο τρόπο λέτε να αντιμετωπιστούν. Ακόμα θέλουμε τον έλεγχο της ύλης μας, τί δεν είναι καλό, τί πρέπει ν' αλλάξει, τί δεν έχει, τί να προστεθεί. Θα δεχόμαστε μ' ευχαρίστηση όλες σας τις υποδείξεις.

Σ' αυτό το φύλλο αναγνωρίζουμε ότι έχουμε πολλές ελλείψεις. Ήταν αναπόφευκτο, μα και με τη βοήθειά σας όλες θα συμπληρωθούν και κάθε καινούργιο φύλλο θά ναι και καλλίτερο απ' το προηγούμενο.

Τις συνδρομές μας δεν τις κανονίσαμε χρονιάτικες ή εξάμηνες κατά τη γενική συνήθεια, αλλά κατά φύλλα και τοῦτο γιατί δεν ξέραμε κάθε πότε θα βγαίνουν και για να μη δώσουμε το δικαίωμα στους συνδρομητές μας να νομίσουν ότι ενώ υποσχέθήκαμε να βγαίνουν κάθε βδομάδα κι' ανάλογα να κανονίσουμε τις εξάμηνες και τις χρονιάτικες συνδρομές να βγάζουμε το χρόνο αντί 52 φύλλα 10 με 20 και να είσπρατουμε για 52, όπως δυστυχώς γίνονταν στο παρελθόν, από διάφορους. Επ' αὐτό ο σκοπός μας δεν είναι ο χρηματισμός.

Στή σύνταξη του «Ηπειρωτικού Κόσμου» λαβαίνουν ενεργό και πρωτεύοντα ρόλο και πολλά μέλη της Διευθηκής επιτροπής των «Ξεν. Πουλιών» του ἀξέχαστου και Ηπειροταγῆτου περιοδικού που σταμάτησε την έκδοσή του με την κήρυξη της Διχτατορίας του Μεταξά.

Με τον «Ηπειρ. Κόσμο» συνεχίζεται η προσπάθεια των «Ξ. Πουλ.» βελτιωμένη κατά πολύ, προσαρμοσμένη, με νέο συνταχτικό επιτελείο. Οι φίλοι των «Ξεν. Πουλιών» ἄς συνεχίσουν τη φιλία τους, ενισχύοντας τον «Ηπ. Κόσμο».

Πρέπει να είναι γνωστό σ' όλους σας ότι η έκδοση του περιοδικού μας στηρίζεται κυρίως στην υποστήριξή σας, ἡθική και οικονομική.

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Βγαίνει στην Αθήνα
και διευθύνεται από Συντακτική Επιτροπή

Σ' αυτό το φύλλο Υπεύθυνοι :

Για την ύλη : **Μήτσος Καπέτας**
Για την αρχισυνταξία : **Τάκης Κ. Οσμλής**
Για τη Διαχείριση : **Γιάννης Βαβαρέτος**

Συνδρομές :

Για 20 φύλλα Δρχ. 750

Για 10 > > 400

Τα ἐμβάσματα σ' ὄνομα τοῦ Ἰω. Βαβαρέτου,
ὁδὸς Πέτρας 27.

Προσωρινὴ ταχ(κ)ή Δ(σ)η τοῦ περιοδικοῦ μας
ὁδὸς Νικίου 17

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται

Τιμὴ τοῦ κάθε φύλλου Δρχ. 40

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ :

Θρασ. Στέος (Χαρ. Τρικούπη 6 τηλ. 28. 963).
Στέφ. Βασιλάκος (Γερανίου 31 » 24. 615).
Κ. Β. Σταμάτης (Καποδιστρίου 42 Τ. 53. 787).
Στ. Πανούρης (Κάνιγγος 8 » 22. 445).
Γεώργιος Βαβαρέτος (Εφημ. «Εθνός»),

ΓΙΑΤΡΟΙ

Νικόλαος Τράντας (Οφθαλμίατρος. Γ. Σεπτε-
βρίου 47 Τηλ. 23. 064).

Εὐάγγελος Ν. Χανδιάνος (Αφροδισιολόγος—
Δερματολόγος Ἰουλιανοῦ 19 Τηλ. 63. 473).
Ἀθανάσιος Τραχίλης (Υψηγῆτης τῆς Συφιλο-
δολογίας καὶ Δερματολογίας. Μέλος τῆς Οὐ-
ρολογικῆς Ἑταιρίας Πατησίων 48α Τ. 62. 512).

ΤΑΒΕΡΝΕΣ

Ταβέρνα ἡ «Χαραυγὴ» Ἡπείρου 48 Ἰ. Παπᾶ.
Ταβέρνα «Ο Λάζαρος» Θ. Δελληγιάννη 23 τοῦ
καλόκαρδου πατριώτη Λάζαρου Γκέκα.

Ταβέρνα οἱ «Οἱ Κληματαργιές»
Ἀχιλλέως 67—Ἀδελφῶν ΓΡΙΒΑ

Μὴν ἀμελεῖτε νὰ στέλνετε γρήγορα τὴ συνδρο-
μὴ σας. Στείλτε μας κι' ὀνόματα φίλων σας
ποὺ θέλουν νὰ γράψουν συνδρομητὲς ἢ ποὺ
καταλαβαίνετε πὼς θὰ τὸ δεχτοῦν. Βγαίνουμε
σὲ περιωρισμένο ἀριθμὸ φύλλων γι' αὐτὸ δὲν
θὰ σταλῇ τὸ περιοδικὸ μας σὲ πολλοὺς ἀλογά-
ρισστα. Ὅσοι θέλετε ν' ἀναλάβετε τὴν ἀντι-
προσώπευσή μας στὴν Ἡπειρο, σὲς ἄλλες
ἐπαρχίες τῆς Ἑλλάδος καὶ στὸ ἐξωτερικὸ
γράψτε μας νὰ σας δώσουμε ὁδηγίες.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΘΑΝ. ΔΟΥΡΔΟΥΦΗΝ. Ὁ χώρος δὲν μᾶς ἐ-
πέτρεψε νὰ μπῇ, Θὰ ἴδωθοῦμε γιὰ τὸ ἐπόμενο.
Η ΣΥΝΤΑΞΗ

Ἡπειρωτικός Κόσμος

—ΒΓΑΙΝΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ ΤΗΣ—
ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Τὸ λαμπρὸ φῶς ποὺ ξεπήδησε ἀπ' τὴς κορυφῆς τῆς θρυλικῆς Πίνδου καὶ καταύγασε μὲ τὴ λάμψη του τὸν Κόσμο δάκρυο. τὸ διოდέχεται σήμερα τὸ μαῦρο σκοτάδι τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀπῆλψης.

Ὁ Ἡπειρωτικὸς Λαός, ποὺ στάθηκε πάντα δ' φορέας τῶν δημοκρατικῶν, καὶ τῶν πρὸ προσοδευτικῶν ἀρχῶν, ποὺ ἔδωσε μὲ τὰ Γιάννενά του τὰ «πρῶτα στὰ ἄρματα, στὰ γρόσσα καὶ στὰ γράμματα», τὴ μάχη μὲ τὸν ἑλληνικὸ μεσαίωνα καὶ πραγματοποιοῦσε τὴ Νεοελληνικὴ ἀναγέννηση περνάει σήμερα τὴς πρὸ μαῦρες μέρες τῆς ζωῆς του. Ἀφοῦ ἐπαιξε τὸν πρῶτον ταγωνιστικὸν ρόλον στὴν ἐποποιίᾳ τῆς Πίνδου, μὲ τὰ παλληκάρια του, τοὺς ἄντρες, τὴς γυναῖκες, τοὺς γέροντας καὶ τὰ παιδιὰ ἀκόμα, δίνοντας ἔτσι τὸ μοναδικὸ τότε παράδειγμα τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς ἡρωϊκῆς ἀντιστάσεως γιὰ τὴ Δεστεριά τῆς Πατρίδας Ἀφ' οὗ μὲ τὴν ἴδια ἀγωνιστικὴ διάθεσιν πάλαιψε στὰ τέσσαρα χρόνια τῆς σιλαβίας ἐναντίον τῶν κατακτητῶν θυσάσας τὰ πάντα, σήμερα γυμνοί, νηστικοί, ἄστεργοι, ἀνιμετωπίζει τὸν ἀφανισμόν. Κανένα ἄλλο παράδειγμα παρόμοιας συμφορᾶς δὲν ἔχει νὰ ἀναφέρει. Ἡ ἱστορία τοῦ τόπου μας σὰν τὴ σημερινή, ἐκτὸς ἀπ' ἐκεῖνο τοῦ Αἰμιλίου Παύλου

Σὲ σπηλίδες καὶ σὲ καλύβες, δίχως σκεπάσματα, δίχως κἄν ἓνα κουτάλι ζοῦν χιλιάδες ἡπειρωτῆς. Καραβάνια ὀλόκληρα ἀνθρώπων κατεβαίνουν ἀπ' τὰ ὄρεινὰ χωριά στὰ παράλια τῆς Ἡπείρου γιὰ νὰ φορτωθοῦν ἓνα, δυὸ τενεκέδες λάδι ποὺ τὸ μεταφέρουν ἐπάνω στὴν πλάτη των στὴ Δυτικὴ Μακεδονία, μέχρι τὰ Καϊλάρια, ὅπου τ' ἀλλάζουν μὲ δημητριακὰ ποὺ τὰ μεταφέρουν πάλι φορτωμένοι στὰ χωριά των αὐτοὶ εἶναι σχεδὸν ὁ μοναδικὸς τρόπος τῆς συντήρησίν των. Ἡ μαρτυρικὴ αὐτὴ πορεία στὰ χιόνια καὶ στὴς βροχὰς βασιτάει 10 καὶ περισσότερες μέρες ἐπάνω στὰ βουνά. Μὲ βάρος 20 ὡς 30 ὀκάδες στὴς πλάτες. Στὴς ἴδιες πλάτες ποὺ κουβάλησαν τὰ πυρομαχικὰ καὶ τὰ τρόφιμα σὺν ἔπος τοῦ 40-41. Κ' εἶναι γυναῖκες, οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς μάρτυρες αὐτοὺς. Χῆρες, μητέρες, ἀδελφές τῶν ἡρώων νεκρῶν τῆς Πίνδου.

Ἡ δραματικὴ αὐτὴ κατάσταση τοῦ ἡπειρωτικοῦ λαοῦ βάζει μπροστά μας ἀπειρα προβλήματα, ἀπ' τὴ λύσιν τῶν ὁποίων θὰ ἐξαρτηθεῖ

ἡ ζωὴ ἢ ὁ ἀφανισμὸς του. Τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν ἀπ' τὰ προβλήματα αὐτὰ εἶναι κληρονομία τῆς διαφορίας τοῦ Κράτους γιὰ τὴν Ἡπειρο, ἀδιαφορίας ποὺ συνεχίζεται. Εἶναι τὸ τίμημα τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν «ἐθνοπατέρων» τῆς Ἡπείρου πρὸς τὸν τόπον των καὶ τοὺς Ἡπειρωτῆς, ποὺ τοὺς περιέβαλαν χρόνια ὀλόκληρα μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην των.

Τὴ μεγάλη ὁμως πρόβλημα ποὺ ἀξιώνει σήμερα ἐπιτακτικὴ τὴ λύσιν του, εἶναι ἡ ἐπιβίωσις τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Λαοῦ. Ὅλες οἱ προσπάθειες πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν πρέπει νὰ στρέφονται. Τρόφιμα, ροῦχα, φάρμακα καὶ στέγη εἶναι τὰ αἰτήματα στὰ ὁποῖα ἀναλύεται ὁ ἀγῶνας τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Λαοῦ γιὰ τὴν ἐπιβίωσίν του.

Γύρω ἀπ' τὴν προσπάθεια αὐτὴ νὰ συγκεντρωθοῦμε ὅλοι καὶ μὲ ὅλες μας τὴς δυνάμεις καὶ ὅλα τὰ μέσα ἄς κινηθοῦμε γιὰ νὰ σώσουμε τὴν Ἡπειρὸν μας.

Οἱ χιλιάδες Ἡπειρωτῆς τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ μποροῦν νὰ παῖξουν τὸν σπουδαϊότερον ρόλον στὴν κατεύθυνσιν αὐτὴ. Ὅλοι ἀγαποῦν τὴν πατρίδα μας κ' ὅλοι τὴν πονᾶνε. Ἀς ἐκδηλώσουν ἐμπρακτὰ τὰ αἰσθήματά των. Ἀς πράξουν τὴν προϋπόθεσιν γιὰ τὸ εὐγενικὸν αὐτὸ ἔργο, εἶναι νὰ ἐνωθοῦμε ὅλοι στενά, ἀδελφικὰ γύρω ἀπ' τὴς ἐνώσεις, συλλόγους καὶ γενικά τὰ Ἡπειρωτικὰ σωματεῖα. Ἐπιστήμονες, διανοούμενοι, ἐπαγγελματίες, ἐργάτες, ὑπάλληλοι, ὅλοι οἱ ἡπειρωτῆς νὰ ἐνωθοῦμε σ' ἓνα Πανεπειρωτικὸ Ὄργανον ὁμαδικῆς δράσεως, γιὰ τὴ σωτηρίαν τῆς ἀγαπημένης μας Ἡπείρου.

Ὁ καθένας ἄς πάρει τὴ θέση του κ' ὅλοι μαζί ἄς κινηθοῦμε γιὰ τὸν ὠραῖον αὐτὸν ἀγῶνα. Ἐπάνω στὰ «κακοτράχαλα βουνά» τῆς Πατρίδας παίζεται ἡ πρὸ φρικτὴ τραγωδία. Ἀς μὴ σταθοῦμε ἀπαθείς θεατῆς.

Μὲ τὴν ἴδια ἀγάπην γιὰ τὸν τόπον μας καὶ μὲ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸν ποὺ ἀγωνιστήκαμε ἀπ' τὴν ἱστορικὴν 28 τοῦ Ὀκτώβριου 1940, ἄς ἐργαστοῦμε καὶ τώρα. Ἀς συνεισφέρουμε πρῶτα τὴ δικὴν μας προσπάθειαν κ' ἐνωμένοι νὰ ζητήσουμε τὴ βοήθειαν ὅλων ἐκείνων, ποὺ μπαροῦν καὶ ποὺ πρέπει νὰ μᾶς τὴ δώσουν, ὅσοι σὰν ἐλεημοσύνη, ἀλλὰ σὰν ἀναγνώριση τῶν θυσιῶν τῆς Ἡπείρου στὸν Ἑθνικὸν καὶ στὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΙ' ΑΠΟΨΕΙΣ

Γιατί βγαίνουμε

Με την έκδοση του «Ηπειρωτικού κόσμου» συνεχίζεται μια προσπάθεια που άρχισε στα 1935 και σταμάτησε άναγκαστικά τον Αύγουστο του 1936.

Τα σημερινά προβλήματα της Ηπείρου και περισσότερο είναι κι' επιτακτικότερα ά- παιτούν τη λύση των.

Με την καρδιά μας πλημ- μωρισμένη από αγάπη για τον τόπο μας, με πίστη κι' ά- φροσύνη, θα καταπιαστούμε με τη συστηματική μελέτη των και θ' αγωνιστούμε για την επίλυσή των, έχοντας πάντα γνώμονα και κριτήριο τα συμφέροντα του Ηπειρωτικού λαού.

Δεν άνήκουμε σε κόμματα κι' ούτε θα είμαστε εξ' επαγ- γέλματος ύμνητες πολιτικών προσώπων ή κομμάτων.

Θά υποστηρίζουμε κάθε τι- μια κι' ειλικρινή προσπάθεια για το καλό της Ηπείρου.

Ανήκουμε έμως στη Δη- μοκρατία και θ' αγωνιστούμε γι' αυτή.

Οι στήλες μας είναι άνοι- χτες για κάθε τίμιο κι' ειλι- κρινή μελετητή κι' ερευνη- τή των Ηπειρωτικών ζητη- μάτων σ' όλους τους τομεί- του πολιτισμού, της επιστή- μης, της τέχνης.

Για τους Ηπειρώτες και για την Ηπειρο βγαίνουμε. Για την εύτυχία της και την πρόοδό της.

Φραγκλίνος Ρούσβελτ.

Γονατίζουμε μ' ευλάβεια μπρός στο ναυπό τάφο του Φραγκλίνου Ρούσβελτ του μεγάλου αυτού φίλου κι' αγωνιστή των Δημοκρατικών ελευθεριών της ύφης.

Θά θυμούμαστε πάντα και θά μεταδίδουμε από γενεά σε γενεά τις πράξεις του και τα λόγια του: «Αγωνιζόμαστε για να φτιάξου- με έναν κόσμο άπαλλαγμένο από τη φτώχεια και το φόβο...».

«Η άφέλειά» μας.

Αν κάποτε ήταν συγχωρητό στα όργανα της δημοσίας Ηπειρωτι- κής γνώμης να νομίζουν ότι με το να «υψώνουμε και να «έξαιτού- μεθα» θά συγκινοῦσαν την αναλ- γησία των κατά καιρούς κυβερνή- σων, τώρα, ύστερα από την πείρα που άποκτήσαμε απ' τα δικιά τους φροσιματα στο παρελθόν κι' απ' την πείρα που μās έδωσε (τόσο ά- κριβοπληρωμένη) ο πατήρ πάντων ο πόλεμος, αυτό δεν είναι συγχωρε- τό. Δεν είναι πια «άφέλεια» αλλά άς μās έπιτραπεί να τό πούμε συ- νειδητή (κι' ίσως καλοπληρωμένη) παραπλάνηση.

Από τους παληούς λύκους της παροιμίας άς μη περιμένουμε με το γηρασμό τους ν' αλλάξουν ούτε το μαλλί τους κι' ούτε τις γνώμες τους.

Αποδείχτηκαν οι καλhoί, εκτός άλλων εξαίρέσεων, ότι είναι άνίκα- νοι ν' αντιληφθούν τη ζωογόνο με- ταπολεμική ρεύμα ν' αγαλιάζει τον κόσμο όλο και τη ριζική άλλα- γη που έγινε στα μυαλά των εξα- τομυριών ψυχών της έμπόλεμης ανθρωπότητας.

Ας γιατίφουριμετήν προπολεμική μας άφέλεια. Ας δοῦμε τους πό- θους, τους καῦμους και τη ροπή της μεγάλης μάζας του Ηπειρωτι- κού λαού άς του δείξουμε το δρό- μο κι' άς άφήσουμε τα λιβανίσματα σε πρόσωπα που αποδείχτηκαν ή- πειρωτικές ήρενικές νοῦδες. Αυτά είχαν πέραση στον παληό καλό καιρό.

Ενας απ' τους σκοπούς μας εί- ναι κι' η όλοθερμη υποστήριξη κάθε νέου Ηπειρώτη, που άσχο- λείται με τη λογοτεχνία. Ειδικός συνεργάτης μας θά κρίνει στοργι- κά κάθε εργασία και θά παρακο- λουθεί καθοδηγώντας κάθε προ- σπάθεια για να φτάσει στην όλο- κλήρωσή της.

Το περιοδικό μας φιλοδοξεί να συγκεντρώσει γύρω του τους σχη- ματισμένους Ηπειρώτες Λογοτέχ- νες και να βοηθήσει στην ανάδει- ξη καινούργιων ταλέντων.

Οι Ηπειρωτικές Όργανώσεις και τα καθήκοντά τους.

Ευχάριστη, πολύ ευχάριστη, η κίνη- ση που άρχισε για την άνασυγκρότηση των Ηπειρωτικών οργάνσεων στην Αθήνα. Πρέπει να ξανασυσταθούν ό- λες οι άδελφότητες κι' άκόμα να γί- νουν και νέες και ξεχωριστές σε κάθε περιφέρεια διαφόρων χωριών που έ- χουν κοινά συμφέροντα (πυρποπα- θών κ.λ.π.).

Έχουμε για άρχη να ενισχύουμε τη ίδρυση νέων σωματείων γιατί: αυτό δείχνει ότι καταλαβαίνουν οι πατριώ- τες μας πως η λύση των ζωτικών ζη- τημάτων μας δεν είναι έργον πια τοῦ α και τοῦ β πολιτικάντη και πως δια- δεν ένδιαφερόμεν οι ίδιοι τίποτε δεν γίνεται.

Από άντιπροσώπους όλων των όρ- γανώσεων να γίνει η Πανεπειρωτική Ομοσπονδία ή να άνασυγκροτηθεί η άμαρτωλή Πανεπειρωτική σε νέες βά- σεις. Τα μικρά, τα τοπικά χωριανικά ζητήματα μπορούν να λυθούν—όπως και λήθηκαν με θυμαστή έπιτυχία— από τις άδελφότητες. Μά έχουμε, πολύ περισσότερο σήμερα, μεγάλα ζητήματα κοινά για όλη την Ηπειρο.

Μια Πανεπειρωτική άρχη με διαδε- χτούς, νόμιμους αντιπροσώπους όλων των Ηπειρωτικών Όργανώσεων που θα πεί άντιπροσώπηση όλων των περιφερειών της Ηπείρου θά έξυπηρε- τοῦσε πολύ τα συμφέροντά μας.

Στην επιδίωξη αυτού του σκοπού πρέπει να τείνουν όλες μας οι προσ- πάθειες.

Αξιοσημείωτη δραστηριότητα ανέπτυξε το καινούργιο Δι- οικητικό Συμβούλιο της Ένώ- σεως Ζαγοριοίων, που κατεύ- θύνεται στην άνακούφιση του σκληρά δοκιμασμένου απ' τις χιλιετικές όρδες Ζαγοριού.

Οι προσπάθειες αυτές αν συ- νεχισθούν, το χιλιετραγουνισμέ- νο Ζαγόρι, που τους δυσκολώ- τερους αυτούς μήνες χαροπα- λεύει, θά χρωστάει πολλά στα φιλόστοργα παιδιά της Ένώ- σεως.

Ας συνεχίσουν με την ίδια θέρμη τη δράση των, βέβαιοι πως θά την παρακολουθούμε και θά την ενισχύουμε με κάθε τρόπο.

ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ!

Ενισχύστε τον «Ηπειρωτικό Κόσμο». Γραφτείτε συνδρομη- τές.

Βοηθήστε να γίνει το καλλί- τερο έπαρχιακό περιοδικό.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ—ΠΟΙΗΜΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΑΠΟ Τ' ΑΘΑΝΑΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΜΑΣ

νὰ τῆς κάνω τῆς καρδιάς, τῆς παραπονεμένης!
Βολές με κάνει καὶ γελῶ· βολές κι' ἀναστενάζω·
νὰ πεθάνω δὲν μπορῶ, νὰ ζήσω ποῦ νὰ ζήσω;
νὰ πάνω σ' ἄλλο σὺννορο καὶ σ' ἄλλο βιλαέτι
ἑνός κι' ἐδῶ, ἑνός κι' ἐκεῖ, κι' ὅπου κι' ἂν πάνω ἑνός.

Η ΜΕΤΑΝΟΙΩΜΕΝΗ

οὐλάκι ποῦχα-κι' ἔχασα ἀπ' τὴν ἀνεγνωμιά μου
οὔχα τὸ βράδυ συντροφιά καὶ τὸ πρωὶ κουβέντα.
τὰ τόξερα ἢ ὀρφανή, νὰ τόχα ξέρ' ἢ μαύρη
αὐτὸχα δώσει τὸ φιλὶ στὰ δυὸ μου μαῦρα μάτια
ἀρὰ ποῦ τὸ ξενίτεψα καὶ πάει με τὰ καράβια.

αράβια πᾶν στὴ θάλασσα κι' ἡ κόρη πάει στὴν ἄμμο,
ἔ τὰ μαλλιά της ξέπλεγα στοὺς κόρφους της ριγμένα
ἡ φωνίτσα ἔσυρε ὅσο κι' ἂν ἤμποροῦσε
—Καραβοκύρη μ' ἀδερφέ καὶ βλαμὴ τοῦ πατέρα
ὅτὸν τὸ νεῖδ ὅπου κρατεῖς αὐτὸ τὸ παλληκάρι
οὐλεῖα νὰ μὴν τοῦ δώκετε καὶ πίσω νὰ γυρίσῃ
ἔς τε τοῦ πῶς μετάνοιωσα νὰ ρθεῖ στὴν ἀγκαλιά μου.

Συλλογὴ : ΤΑΚΗ ΖΑΓΟΡΗ

ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΠΟΙΗΤΕΣ

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Χαράημερα ξεκίνησα, παράωρα γυρίζω.
Βρίσκω τὸ σπίτι (ν) ἔρημο, τὴν πόρτα ἀραχνιασμένη,
Χορταριασμένη τὴν αὐλή, ἀσκάλιστο τὸν κήπο,
Τὰ μῆλα ἀπάνω στὴ μηλιά χλωμά, μαραγκιασμένα.
Σέρνω τὰ μαῦρα γόνατα στῆς μάννας μου τὸ μνημα
Δὲ βλέπω τάφου σημάδι νὰ βρῶ τὰ κόκκαλά της.
Σὰν αἰτὸς ποῦ ὅταν θὰ βρεῖ τὴν κατοικιάτου (ν) ἀδεια
ψάχνει σπηλιές, ψάχνει ραϊδιὰ καὶ δὲν βολεῖ τοῦ
[μαύρου
Καὶ κάθεται στὸ βράχο του νὰ ρυάζεται τοῦ κακού,
Σγαρλίζοντας ὥσπου κι' αὐτὰ τὰ νύχια του νὰ πέσουν,
"Ὅμοια καὶ γὼ τὸ λάκκο μου θὰ σκάψω με τὰ νύχια,
Νὰ γείρω γιὰ νὰ κοιμηθῶ καὶ πιά νὰ μὴ ξυπνήσω.
Ἀηδόνια, χελιδόνια μου, τοὺς πόνους σὰς χαρίζω.
Νὰ τραγουδάτε τὴν αὐγή, νὰ ψέλνετε τὸ βράδυ :
Πῶς πᾶν στὴ μαύρη ξενιτειὰ καὶ πῶς γυρνοῦν στὸν

[Ἀδῃ.

Γ. Μ. ΠΟΛΛΑΣ

ΟΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ ΜΑΣ

ΟΧΤΩΒΡΗΣ ΤΟΥ 1940

Τοῦ ΖΗΣΗ Μ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Σιμά στὶς ἄλλες περήφανες βου-
νοκορφές τῆς κοσμοξικουσιῆς Πίν-
του ὑψωνοῦν τὶς δικές τους ὁ Σμό-
λιγκας κι' ὁ Πάπιγγος.

Ἄδση πανώρηνα τὰ λημέρια τοῦ
Σμόλιγκα. Ὅσοσο στὴν κορφή
του, γύρω - περιγύρω ἀπὸ μιὰ λιμ-
νούλα θεώρῳτες κορδῶνες φρου-
ροῦν.

Ὁ Πάπιγγος, ἀπ' τὴν ἄλλη, κα-
κοτράχαλος, στούρναρόπετρος ὁλό-
σπερμος. Ὀλόγυρα, ὅμως, στὴν πα-
νὸκόρφή του λιμνίτσα δέντρα ἀνε-
πάντεχα καθρεφτίζουν τὶς φυλλω-
σιές τους.

Ποῦ βρῆκε ὁ σπανὸς Πάπιγγος
κεῖ ψηλὰ τὰ δέντρα κι' ὁ δασὺς Σ-
λιγκας τὶς κορφοκαρκαρές του ;

Ἀμάχη, ἴδια κομποχαλασιά, ξέ-
σπασε, λένε, ἀπὸ παλιὰ, ἀνάμεσα
στὰ δυὸ ἡπειρωτικά βουνά. Καὶ
τὸ καθέτα τοὺς πολέμας μ' ὅτι κά-
τεχε.

Ἐπικὴ ἢ μονομαχία! Παρά-
πλευρὰ τοῦ βλαστήρου Σμόλιγκα
καὶ τοῦ βραχόπετρου Πάπιγγου πα-
ραστάθηκαν - τί ἄλλο παρὰ μόρ-
τυρες ; - διὸ ἄλλες κορφές - τῆς
Πίνδου. Ἡ Τσοῦκα λιγερὴ - πα-

θάτη, σὰν κόρη ἀπὸ σοῖ, κι' ἡ
Γκαμήλα ἀφράτη - ἀγροῦλατη.

Νύχτα - μέρι κατ' ἀπ' τὸν οὐ-
ρανό, ἀπ' τὰ σύγνεφα παραπάνω
ἀχολογοῦσαν παταλαγώντας οἱ αἰ-
θέρες.

—Ντούγκ, γκούκ, κρᾶκ τὰ κο-
τρῶνια τοῦ Πάπιγγου στὸ αἰτο-
φωλιασμένο κούτελο τοῦ Σμόλιγκα.

—Φαῖτ, φαῖτ, πλάγη οἱ πλάνες,
τὰ κούτσουρα τοῦ Σμόλιγκα κά-
νω στοῦ Πάπιγγου τὴν κορφή.

—Ἀγῶνας ἀντρίκειος, ὅλο τόλμη
—παλληκαριά. Σιγήδια μάραρο,
ἀτσάλι οἱ καρδιές. Ἡ μάνητα τοῦ
Πάπιγγου μουγγρίζοντα κυλᾶ ὀρ-
γισμένα χιονιστιβάδες. Τοῦ Σμό-
λιγκα, πάλι, ὁ θυμὸς λυσσομανᾷ
στὰ φαράγγια. Οἱ νεροστριμνές ἀ-
νατριχιάζουν. Τὰ ζάπια δορυμά-
ζουν δῶθε - κεῖθε. Λουφάζουν
τὰ πουλιά. Σεῖεται ἡ γῆ.

Ἄδικα ὅλα ! Χρόνια καὶ χρόνια
τὰ ἴδια. Ἰσοδύναμοι ! Τὸ ἔνοιω-
σαν κι' οἱ δυὸ τους. "Ὅμως ἰὸ φι-
λότιμό τους, τὸ ρωμέ'ι'κο, δὲν
τοὺς ἄφηνε νὰ τὰ βάλουν κάτω.
Τοῦλάχιστο ἡ Τσοῦκα κι' ἡ Γκα-
μήλα βγήκαν ἀπ' τὰ προσχήματα ;

Μπῆκαν νὰ τοὺς φιλιάσουν ; Θε-
ὸς φυλάξοι ! Κεραυνοὶ θὰ λαμπί-
δισαν τὰ πεῦκα, τὶς φτέρες, τὰ
ρομπολά τους. Τὶ νὰ κάνουν ; Ἀ-
πόμειναν κατασασπισμένες σ' ἓνα
θανασμό γυναικεῖο, ἀγάπης γεν-
νητικό, γιὰ τὰ δυὸ ἀντίμαχα βου-
νά. Ὅπου νῆτανε θὰ ξανάπλεχαν
κονταροχτυπώντας ἴδιοι μυθικοὶ
Διγενεῖς στὴ λεβεντογεννήτρα
χώρα τῆς Πίνδου. Οἱ ἀφροὶ τοῦ
θυμοῦ τους θὰ λεύκαζαν καὶ τὸ
χειμῶνα κείνο χιονία ἀπάτητα. Ἀ-
κόμα μιὰ, ὅπως τόσες δά, ὡς τότε,
φόρες πιτσιλίζοντάς τες αἷμα θὰ
πορφύρωσαν τὶς φυλλωσιές. Ὡς
τὸν οὐρανὸ ἡ ἄχνα τῆς μανιασμέ-
νης τους δογῆς. Τὸν παλληκαρι-
σιό τους ἰδρώτι θὰ τότε στάζανε
στὶς ὄχιες τῶν ποταμῶν ποὺ χρό-
νια ἀμείρητα σέρονουν αἰχμάλωτα
στὰ ριζὰ τους. Τὶς θεοσκότεινες
νύχτες ὁλόφλογα πυροπολικά οἱ
πύρινες τους γλώσσες. Τρόχιζαν
τοὺς ἀέρηδες γιὰ νὰ ξεμολύσουν
δύελλες. Φούντουναν ἀφάνταστες
φουρτοῦνες. Ἡ γῆ θὰ χαμήλωνε
τὴ σοφὴ προνοητικότητά της. Κι'
ὁ οὐρανὸς θ' ἀνυψωνόταν ψηλὸς

τερα για να τους σταθεί δικαστής αδέκαστος !...

Ξάφνου απρόσμενα όσο θαυμαστά, θαυμασία όσο θαυματουργά μια θεοσκότεινη φθινοπωρινή νύχτα - 28 ο 'Οκτωβρίου του 1940 - κοντοσιμωσαν κι' αλλαξαν, αντι κεραυνούς, κουβεντες. 'Η Τσουκα κι' η Γκαμήλα τοίτωσαν τ' αυτιά τους που τα πλουμίζουν άμαμαρντά.

Περλατιές. Περίεργα, όχι γνώριμα παίηματα. 'Ακουοντας τα κι' ο Σμόλιγκας κι' ο Παππιγγος αναρωτηθηκαν μην είναι ο 'Αη-Δημήτριος με το δρακοφάγο φαρύ του. Πρωχτες θα γιόρταζε.

Κι' ίσως προχαζοντας να ροβόλαε απ' το μοναστήρι το τιμημένο με τ' όνομά του.

Σκύψανε να δούνε. Λεφούσι οι κοκκοροφιτεροι! Μανουοι ερχοντουσαν και γενναίοι, όχι γενναίοι. Πονηριά άλεπούς. Φανφάρες, κι-θαρες. Φλιασίδα. Καρδιές δανειμενες από λαγούς. Τομαρια από λύκους της Τροσκάνης. Λιονταρίσια δέσματα σκέπαζαν τσακαλια μπολιασμενα τη χολη του φασισμού. Τρεμαν τον ίσκιό τους κι' όμως βουλήθηκαν να κρύψουν τις καρμφες τους κατ' απο χυίτες κενταυρικές. Οί σκοποί τους πιο σκοτεινοί απ' την άσιστη νυχτα.

Πρώτος κραυγασε ο Παππιγγος :
—Αϊ, Σμόλιγκα, παλληκαρια, πάνω σου αντηχάν προστεχα πατήματα. Σέ μολεψαν. Τι τους αφήνεις; Χύσε πάνω του, την όργη σου, κυλα τους καιω στον 'Αφω, χώστους στο χώμα. Νιφάπιασε την αυθάδεια των κοπελιών του Ντούτσε.

Έρψε για ν' άκονίσει το λαρόγγι του και πρόσισε :

—Α! Και μη θαρρείς πως σου μίλησα παίηνονιες γι' αφορητη την πορτα που ξεκίνησε, ορίζοντας τα παινεμενα βουνά, να φτάσει την 'Ακροπολη. Ξαίρεις πως είμαι άζομα θυμωμενος μαζί σου. 'Ωστόσο, αν άφηνες να σε πομπέψουνε μήτε να σε φτύσω θα καταδεχόμουν.

΄Αστράφτοντας βρόντησε την απάντησή του ο Σμόλιγκας :

—Γειά, γειά σου αγήρασε Παππιγγε. Θα σου ταίριαζε να τρελλαθώ αφήνοντας λονάδες πιά, περιγέλιο της άντρειωμένης μας Πινδου, να με πομπέψουν καταχτητών μπότες. Θα φουσκώνες από τυφλή περηφάνια, από ζήλεια κον-

τόθωρη για την κατάντια μου. Θάπαινες για γυναίκες και την Τσουκα και τη Γκαμήλα, μια δεξιά, την άλλη άριστερα σου. Και θα μού κοκορευες, για τον αιώνα των άπαντα, βριζοντας στη μάδι ή άλλη δεν έχει, λιχουδεύοντας τη φιλια, τα φιλιά, τις φιλιές, τις άηδονοφωλιές τους. 'Αμ, δε! Έννοια σου. Ξαίρω έγω τί κανω. 'Επειδη μερικά, πολύ λίγα, απ' τα παιδια της Σαμαρίνας έχασαν τα μυαλα τους και μηνάν τα χαζά, μιλώντας σα μοιούχοι, καμωνομαι πως, ταχα, δεν βλεπω. Κι' αφηνω να δουν κείνα με υ σου άνθρωπους απεφαισαν άπρεπο συμπεριερισια. Λιγες, μοναχα, ώρες ως που να φανεί η Πουλια, πρωι τη μου αγάλη γκαροιακή. 'Ας κραταει ο ντυνιάς όλος την άνάσα του. Οί ξευθεροι άνθρωποι θάχουν όρθωνοιχα τα ματια σε μενα καρφωμενα. Λιγες, είπα, ώρες, έχε συγκατημη. Κι' απ' εκεί κι' ύστερα, τυλιξου σε συγνεφα μη συνιαχωθείς κι' άρχιουνε συγκατα τα πρωτοβροχια. Θα χαρείς προψιματα και θαμματα. Το μυαλο σου, ή φαντασία της 'Ανθρωποτητας δε θα τα χωρούσε ποτε. Θα μεθυσω τον 'Αφω μ' άνθρωπινο απυ κρεσί που κόκκινο κι' αχριστο υά των ποτιω διαφανεύονιας τη λευτεριά. Ναι, τη λευτερια που όποιος την άρπυζει απ' τους άλλους, αργα ή γρηγορα, χανει, μαζί με την ξενολαγτη και τη δικη του τη λευτερια. Στιγλώθηκα σά για να ροσώ σα σε δεύτερες, τις συγχρονες θερμοπύλες. 'Απατηες θα μεινουν κι' η Τσουκα κι' η Γκαμήλα, άσκληρώτο το Μεισορο, ανεγγιχη ή θεσοουλία, ή 'Ελλασα μας άουλωτη.

Συσιε ο Παππιγγος. Για να βλεπει καλύτερα τη χιρα που θα τυδουε ο Σμόλιγκας, άνάγειρε τα σταχια του φινιά κι' αποκρίθηκε :

—Προσμένω, Σμόλιγκα, για να σου σφιξω το χέρι ή - αγαλογα - να σου φτύσω την κουτρα. Βαρεία, πολύ βαρεία ή κληρα σου. Ναι, να τενωθείς άπροσμέτητος 'Ηρακλής, μυθικά ώραιος Προμηθεας όταν οί 'Επιμηθεεις θα τρυπώνουν, σαν τυφλοπόντικες, στα τοιμενιόχυσια υπογεια της 'Μεγάλης Βρετανίας», είώ πάνω τους βαγαίνει ο άνιρκειος θάνατος του Κόδρου, ενώ τσάμπολογάνε για Τρίτο 'Ελληνικό

Πολιτισμό σά νάναι μπορετό άνελεύθεροι, με δουλικά μέσα, τυραγνώντας το Λαό. να ζωντανέψουν πολιτισμό που προζύμι του είναι ή Λευθερία.

.... Μερικες μέρες δ' άνάγκασαν τον Κόσμο να μηρυκάξει το θαυμασμό του για τη γεννήτρα της Λευτερίας; την άθάνατη 'Ελλάδα.

Η κούτρα του Σμόλιγκα στεριώθηκε περήφανη, κρατώντας την Πινδο άσπιλη, άμόλυπτη την τιμή της 'Ελλάδας.

Ο Παππιγγος του το άνεγνώρισε :

—Σμόλιγκα. Παρ' τη Γκαμήλα, τί αξίζεις κάθε τιμή!

Ηλιάχτινο έφτιασε το μήνυμα του Παρθενώνα :

—'Αθάνατος όπως όρθώθηκα, τα κατορθώματά σου ενάντια στο ιρασιμό θα μείνουν άθάνατα!

'Απ' το Ζάλογγο, μέσ' απ' το γκρέμνο, ύψώθηκε πεντακάθαρο το τραγούδι των γυναικών του Σουλίου :

Στη στεριά δεν ζεί το ψάρι
κι' ο άνθος στην άμμουδιά...

Οί άσύγκριτες 'Ηπειρώτισσες στήσαν το χορό στα μεσοχώρια :

Καλλιωναι μιας ώρας, ελεύθερη
ζωή
παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά
[και φυλακή]

Κι' ο 'Αφως θολώνοντας, γιατί τότε μόλεψε τό, ιερουλισμένο αίμα των που βουλήθηκαν να γίνουν καταχτητές, πιο γοργά άγκύλησε τα νερά του φρουφερούζοντας :

—Χαίρω, γιατί είμαι παιδί της Πινδου!

ΖΗΣΗΣ Μ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

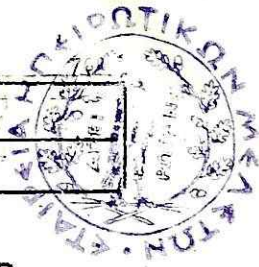
Γραφτείτε συνδρομητές και γράψτε και τους φίλους σας.

Μ' αυτό δεν πλουτίζετε το ταμείο του 'Ηπειρωτικού Κόσμου», του δίνετε όμως τη δυνατότητα να βγαίνει σύντομα και να καλλιτερεύει απ' όλες τις απόψεις την εμφάνισή του.

ΒΑΣ. ΧΡΗΣΤΟΥ

΄Ιατρος - 'Ακτινολόγος
Δέχεται και άκτινογραφεί
Ζήνωνος 4 ('Ομόνοια)
Τηλ. 52. 537

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΓΙΑΝΗ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ Κ' Η ΠΟΙΜΕΝΙΚΗ ΠΡΟΖΑ

Αν ήθελε κανείς ν' αναφέρει τα λογοτεχνήματα και τους λογοτέχνες που χάραξαν τον κεντρικό πλατύ δρόμο της νεοελληνικής λογοτεχνικής πεζογραφίας, δεν μπορεί να μη σταματήσει στο έργο και στο όνομα του Χρήστου Χρηστοβασίλη. Τά μεγάλα πολιτικοκοινωνικά γεγονότα που ακολούθησαν την ακμή της πεζογραφικής του παραγωγής στην πατρίδα μας, οι καινούργιες ιδέες που σαγήνευσαν τη λογοτεχνία μας, η αμεσότερη πολιτική του δράση που τον παράσχε στη μάταιη κι άκαρπη οπατάλη του λογοτεχνικού του ταλέντου, ο υπερβολικά συναισθηματικός κ' ευκολοθύμωτος χαρακτήρας του και η υπερβολικά μέτρια εκτίμηση που είχε προς το έργο των περισσότερων συγχρόνων του λογοτεχνών (πράγμα που τον έκανε ν' ανεβάζει πολύ ψηλότερά τους το δικό του το έργο και τον απομόνωνε από τους κύκλους των λογοτεχνών μας) ίσως ακόμη και η ηλικία του καθώς και η ανάγκη να ξεί αποτραβηγμένος στην αγαπημένη του Ήπειρο, για την οποία είχε πρόθυμα κι αφειδώλευτα σπαταλήσει της νιότης του τη δροσιά, τη μεγάλη κτηματική και χρηματική περιουσία του, των παιδιών του την οικονομική αποκατάσταση, τη ζωή του όλη (γιατί δυο φορές είχε καταδικαστεί σε θάνατο απ' τους τούρκους, στους πολέμους εκινδύνευσε και μια φορά εξορίστηκε από τους πολιτικούς του αντιπάλους), κι ακόμη η χρηματική αδυναμία ν' ανατυπώσει τα εξαντλημένα έργα του, όλ' αυτά έκαναν να παραμεριστεί, να παρωγιωριστεί και ν' απολησμονηθεί απ' τους νεότερους ο διηγηματογράφος Χρηστοβασίλης. Έτσι πρόωρα κι άδικα, όπως κι άλλοι, πέρασε από τους διαβαζόμενους λογοτέχνες, στην ιστιρία της λογοτεχνίας μας.

Η χωριάτικη καταγωγή του, η ποιμενική ζωή των παιδικών του χρόνων, η έντονη και βαθιά του αγάπη στο ηπειρώτικο τοπίο και στην ομορφιά της τσοπάνικης ζωής, όπως εκείνος την έζησε, αυτά μας έδωσαν τον πιο γνήσιο ποιμενικό πεζογραφομας. Η βράβευση των πρώτων διηγημάτων του που ενθουσίασαν με τη λαχταριστή δημοτική γλώσσα τους, τις πρωτοφανέστερες τότε στη λογοτεχνία μας ποιμενικές σκηνές, την απλή και απαλή αφήγηση, το ζωντανό νατουραλιστικό ύφος τους, ενθουσιάζει και τον ίδιο το συγγραφέα και του δίνει συνείδηση του ταλέντου του και της αξίας και της σημασίας της προσφοράς του.

Υποστηρίχτηκε ότι τη δυσλογία του Χρηστοβασίλη τότε την προκάλεσε όχι τόσο η αξία των έργων του, όσο οι ενθουσιασμένες κριτικές που του έγραψαν μερικοί μεγάλοι δημοτικιστές. Είμαι της γνώμης ότι οι πραγματικά ενθουσιασμένες εκείνες κριτικές δεν τον επέβαλαν, αλλά μόνο τον ανακάλυψαν και τον υπόδειξαν. Εκείνο που τον ανάδειξε όμως είναι το πεζογραφικό του ταλέντο.

Επιτάθηκε ακόμη και γράφτηκε ότι ο Χρηστο-

βασίλης δεν ήταν μεγάλος «καλλιεργημένος» καλλιτέχνης. Αυτό το δέχομαι, με την παρατήρηση όμως την πολύ τιμητική «ελπίζω», ότι ακριβώς σ' αυτή την όχι «φτιαχτή», αλλά πηγαία και καρδιο-όρητη αφήγηση χρωστάμε την έντονη καλαισθητική απόλαυση που μας χαρίζει το διάβασμά των ποιμενικών διηγημάτων του. Αυτή η ίδια δύναμη που μας συγκινεί και μας συνεπαίρνει, όταν βρεθούμε στις σελίδες των «Απομνημονευμάτων» του στρατηγού Μακρυγιάννη. Η πυρωμένη και πλημμυρισμένη ψυχή του λογοτέχνη που ξεχύνεται μέσα σου με την λάβρα της είναι πιο δυνατή - και καλλιτεχνικά - από την «καλλιεργημένη» πλάσμενη διήγηση.

Η πεζογραφία μας, όταν άρχισε ν' απολυτρώ-νεται από τη δυναστική αποκλειστικότητα της ξένης μίμησης και της αρχαιολατρίας και στράφηκε προς την ελληνική πραγματικότητα της σύγχρονης, μας έδωσε, μας χάρισε τα πρώτα αληθινά νεοελληνικά έργα όπως ο «Θάνατος Βλέκας» του Καλλιγά και τα πεζογραφήματα του Βιζυηνού. Δηλαδή από τις ξένες μιμήσεις πέρασε η πεζογραφία μας στο ξενότροπο ιστορικό μυθιστόρημα κ' ύστερα στην εθιμογραφία και, αργότερα, στην ηθογραφία. Η ηθογραφία δεκαετίες ολόκληρες, μισόν αιώνα, μας εξωγράφησε τη νεοελληνική ζωή. Ξεκίνησε απ' την Κωσταντινουπολίτικη φαναριώτικη κοινωνία, φωτογράφησε τη ληστοκρατούμενη Ελλάδα του 'Οθωνα, κ' ύστερα γύρισε τα χωριά, τις σιάνες στο βουνό, το χαμηλό κι απλωμένο κάμφο, τις ελληνικές θάλασσες και τα ελληνικά ακρογάλια. Αργότερα, πολύ αργότερα, κορυφωμένη, λές, απ' την πολλή τη γύρα στην Ελλάδα του χωριού και της θάλασσας, μπαίνει, καλοκάθεται και ριζοβολεί στις πολιτείες τις πολύβοες και πολύκοσμες, για να συμπληρώσει το ηθογραφικό άλμπουμ με εικόνες και σκηνές παρμένες από τη ζωή της πολυκοσμής κοινωνίας στην πολιτεία και ν' υφίσταται ύστερα άλλο ταξίδι για το κοινωνιολογικό κ' ύστερα το ψυχνα-λυτικό κοίταγμα της Κοινωνίας μας.

Πριν απ' το Χρηστοβασίλη - αν εξαιρέσεις τα λίγα πεζογραφήματα του Κώστα Κρυστάλλη - νεοελληνική ποιμενική πεζογραφία δεν είχαμε. Ο Χρηστοβασίλης είναι ο μοναδικός νεοελληνας πεζογράφος που την έζησε την τσοπάνικη ζωή χού-νια ολόκληρα και τα καλύτερα χρόνια της παιδια-στικής ζωής του. Ο πιο σοβαρός λόγος της έλλει-ψης αξιόλογης ποιμενικής πεζογραφίας στη νεότερη Ελλάδα και σ' όλη τη νεότερη Ευρώπη, είναι ότι οι ποιμενικοί πεζογράφοι δεν έζησαν οι ίδιοι τη ζωή που περιγράφουν, την έμαθαν πληροφοριακά ή την είδαν από μακριά ή, έτσι, σαν απλοί επισκέπτες. Ο Χρηστοβασίλης από την άποψη αυτή έχει και τούτο το κοινό με τον Παπαδιαμάντη: μετουσιώ-νει με την Τέχνη του Λόγου τα έντονα βιώματάς

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΧΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

«Ένας παλμός στο στήθος μας μέσα γίνεται με
τους μύριους παλμούς της αθροπότητας όλης».

ΨΥΧΑΡΗΣ (Τό Ταξίδι μου, σελ. 166).

Τό ηπειρωτικό πνεύμα έχει αξιολόγη επίδραση στη δημιουργία του γεωελληνικού πολιτισμού με την ευρύτερη της λέξεως σημασία. Η πατρίδα μας κατέχει τα μέρη της οικονομική συμβολή (Αβέρωφ, Τσούτσας, Αρσάκης, Ζάππας κ.λ.π.), κυρίως. Άλλα και στη διανοήση ή σύμβολή της είναι μεγάλη. Άκομη και στους σκοτεινούς χρόνους της δουλειάς προσέφερε τις υπηρεσίες της: στο 15ο αιώνα ο ηπειρωτής Νικόλαος Τομάρις γίνεται καθηγητής στο Πανεπιστήμιον του Παταβίου· ο συγχρόνός του—μεταξύ των άλλων και ο ελληνιστής Έρασμος—εκφράζονται με τα καλύτερα λόγια για τη σοφία του· στο 16ο αιώνα Μάξιμος ο Άγιορίτης· στο 17ο αιώνα Μελετίος ο Ήξ Ιωαννίνων, ο αϊς περθεύει παιδ. ύψους, έπισημής τε ποιητής και πολυμαθείας κάτοχος».

Ο αιώνας του Διαφωτισμού αποτινάσσει το σχολαστικισμό της οκτιμίας, αποκαλύπτει την ανθρωπική συνεισφορά· ο αντίκειμενικός κόσμος φωτίζεται απ' το καθαρό φως των νέων ιδεών. Η Γαλλία γίνεται το πνευματικό κέντρο της Ευρώπης. Η σκέψη ευρύνεται. Ο νέος άνθρωπος αγωνίζεται για την κατακρίση εκείνων των άγαθων, τα όποια αποτελούν τη βάση στην οποία στηρίζεται η ύπαρξί του. Η παλιή αυτή έχει μέσα της μια μεγαλοπρεπεία, ένα μεγαλείο· τό κοσμικό θαύμα. Τα άτομα και λογικά Έγώ γίνονται συμμετρικά και συναισθηματικά. Το ξεχειλίμα της χαράς, η συγκίνησι κι

του, τις πάντα ζωηρές νοσταλγίες του, προς έναν κόσμο, στον οποίο νιώθει χωρίς αρχή και χωρίς όρους συνδεδεμένη και προύχουσα δυσμενή την ψυχή του. Έτσι πετυχαίνει να μας παρουσιάσει ζωντανούς τους τύπους που ζουν ολοζώντανοι μέσα στη σκέψη του. Έτσι μας ανασταίνει φρέσκο κ' αναγλυφο το τοπίο, που πολύχρωμο, ζωντανό και μυρισμένο· τ' οραματίζεται τόσο συχνά ο όλος τους όρους και τα στεκία της ξενιτίας όπου πλαισιώνεται. Έτσι μας μεταδίνει τη συγκίνηση του και την αγάπη του, τις χαρές και τις λαχτάρες του και την τρυφερή παιδιαστική στοργή του προς τα γιδοπρόβατα του που τα ξερει ένα-ένα με τ' ονομά του και τα συνουσία του και που δεν τ' αγαπάει λιγότερο από το γεροτσιμπανόσκυλό του και τους πιστικούς του. Σ' αυτή την έντονη βίωση, την έντονη αγάπη και τη βαθύκαρδη νοσταλγία του πρέπει να ζητήσουμε το γενεσιουργό αίτιο της καλλιτεχνικής συγκίνησης που μας μεταδίνει, αλλά κι αυτής της ίδιας της λογοτεχνικής του δημιουργίας.

Ο Χρηστοβασιλής δεν εγράψε μόνο διηγήματα. Έγραψε και θεατρικά έργα και λυρικά ποιήματα και ιστορικές μελέτες και λογογραφικές μοιρογραφίες και γλωσσικές διατριβές και πολλές διαλέξεις για ποικίλα θέματα και άμετρα δημοσιογραφικά αρθρογραφήματα. Στην ιστορία όμως της Λογοτεχνίας μας θα μείνει με τον τίτλο που είχε όταν πρωτομλήκε: ο εισηγητής και ο πιο καλός καλλιτεχνικής της ποιμενικής μας πεζογραφίας. Και ο αυτό δέν ξεπεράστηκε από κανέναν άλλον.

20. IV. 45

ΓΙΑΝΗΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

η άνατριχίλα δέν εκδηλώνονται στην έπίτευξη του σκοπού, αλλά στο διάστημα. τό όποιο μεσολαβεί απ' τη σύλληψη της ιδέας μέχρι τό τελικό σκοπό. Η καλλιτεχνική δημιουργία έχει την αγωγή της στην ένταξιν της ιδέας. Άκόμη και τ' αθε εύνοια έπεται μορική εργασία.

Σκοπός της μελέτης μας είναι να παρακολουθήσουμε την ηπειρωτική πνευματική δημιουργία και τους τρεις τελευταίους αιώνας στους κυριωτέρους φασείς της και να τους βαθμελογήσουμε, να την τοποθετήσουμε αξιολογικά.

II

III ΑΙΩΝ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Όταν στη Δύση άρχισε να αλέη η δημιουργική πνοή της Αναγεννήσεως, το ελληνικό στοιχείο, υπό την πίεση της ιστορικής αναγκής, υποδουλοποιήθηκε στο βαρβαρικό έθνος· το ελληνικό πνεύμα, μέχρι το 18ο αιώνα, συνέχισε το μεσαιώνα. Οι ανειμμένοι όδηγητες του δέν είχαν αντίληψη τό ρεύμα της ζωής και ζούσαν με την άναμνησι των θρύλων και έδοξαν ημερών της θύλας της, περιβλημένοι με την ούλη της εξωτερικής εμφάνισης. Η αρχαϊσμού τάσι—Βυζαντινή κληρονομία—ήταν άσπλη και στείρα, χωρίς περιεχόμενο. Η μορφή κατέστρεψε την ύλη, ο ψευτολαοκρατισμός την πραγματική άντιληψη της ζωής, η λογική το συναισθημα. Η Φύσι, η ανθρωπική σκέψη, η τέχνη, αυτή η ζωή δέν έχουν καμία σχέση με την ιατή έλληνική διανοήσε. Το 18ο αιώνα, όλο την έπίδραση του Γαλλικού Διαφωτισμού, συντελείται η ένωση του έλληνα με την τάσι του στην καινοτομία του ύπαρχοντος status quo, έντελώς διάφορου του παρελθόντος. Ο μεσαιωνικός παραλογισμός οίγα· σίγα χάνει τη δυναμική του. Στόν αιώνα αυτόν υφίσταται τό θέματα του πραγματικού γλωσσικού μας προανατολισμού.

Ο Λάμπρος Φωτιάδης βρέθηκε στην αντίθεση. Παρ' όλη την απεραντισμένη του σιάνη, άνίκανος να νοιώσει τό πραγματικό ρεύμα της ζωής, τους αλλοιμένους καιρούς. Η όρμη του για τη μάχη των άρχαίων ήταν άσπλη, άσπλη. Εισχωρούσε στο νόημα και γ' ούταν ένα με την αρχαία έλληνική διάδοξη στην ένότητα αυτή να παρχει ο άνθρωπος. Χάνεται η προσωπικότητα. Άδυνατεί να νοιώσει τον γνήσιο όρμη. Έαν θέλησε να ξεχωρίσει, το πείρισμα θα ούαση εύκολα και θα αποκαλύψει την έλλειψη δημιουργικής πνοής. Σε τέτοιες στιγμές χυμίζεται θάλασσα, άποψη, ισχύς, συγκροτισμός. Ο Φωτιάδης άποδίδει τό εύρωπαικό πνεύμα. Άντιπροσωπεύει την κίνηση του καιρού του, την τάσι του άφαιτισμένου έλληνικού έθνους· προς τούς άρχαίους! Οι άνιστοι κατηγορούνται και κακιδώνονται. Οι προσπάθει όμως της συγκροτίσεως δέν λείπουν. Σίς άρχές ατό του αιώνα· ο Μεθόδιος Άνθρακίτης μεταφράζει τό Γάλλο φιλόσοφο Καρτέσιο και προσανατολίζεται στο συγγεγονό φιλοσοφικό πνεύμα. Ο Άλέξιος Σπανός μεταφράζει την Έξάβιβλο του Άρμενοπούλου· άπ' ούσει η γλώσσα. Οι δύο αυτοί ηπειρώτες βρίσκονται πύο σίμα στην πραγματικότητα. Ο Λάμπρος Φωτιάδης σάν διδάσκαλος του Γένους· άφύνησε την έντική συνείδηση με βαλόν τ' άρχαία αρετή. Έτσι όμως η δημιουργικότητα κι η όρμη παρεμύνουν προσακρές, χωρίς καμία πραγματική σκοπιμότητα.

(στο έρχόμενο ή συνέχεια)

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΠ' ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ ΜΑΣ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΡΕΟΣ ΜΑΣ...

Τὸ πλέγμα τῶν ἀνεπούλωτων πληγῶν, ποὺ πλαισιώνει κι' ἐξαφανιστικά μιστίζει τὴν Ἡπειρὸς μας εἶναι πικρὸ κι' ἀκόμα ἀδιάλυτο — ἀκαταμύητο. Ἡ μορφὴ τῆς καθημερινῆς ζωῆς σὲ ἀμύπητες περιφέρειες ἀληθινὰ τρογυλόδουτικῃ. Ὑποσιτισμός, γύμνια, πρόχειρη στέγη κι' οἰκισμὸς, ἀσθενεῖες μεταδοτικῆς, πολυκαταρὰ ἀκαταπολέμητες (φυματίωση, ψώρα, ἀρροδία) ἀπ' τὴν ἑλλειψὴ ὑγειονομικῆς περιθαλψέως. Νά! Τὸ φρικαλέο μακάβριο κυρίοντο χροῖμα τοῦ μαρτυρικοῦ αὐτοῦ τόπου, ποὺ ἐμφανίζει ἀνάγλυφα σκηνῆς καὶ εἰκόνας μυσταὶ σὲς ὁποῖες, σ' ἀπλὴ σύγκριση, διχρὲς στέκονται παρόμοιες ἐνὸς Ζολᾶ ἢ Γκόρνυ. — Ἡ ἀριθμητικὴ μὲ τοὺς εὐλωττοὺς ἀριθμοὺς τῶν κατεστραμμένων σπιτιῶν 10.600, τῶν ἀστέγων 140.000 — 5 ἐξυλκευμένους ἑκφυλὸς, κτηνώδης σαδισμὸς τῶν κατακτητῶν τῆς πικρῆς ζωῆς — ἀκαταμύχλια βιβιώνει τὸ ἡρωϊκὸ μαρτύριο τοῦ σκληροῦ, ὅσο ποτὲ καὶ δόπουδῃ τοῖς, δοκιμαζομένου αὐτοῦ λαοῦ, πρώτου στοὺς πρώτους μέσας στὸ ἀνθρώπινο σύγχρονο πολέμικὸ δράμα. Προπολεμικὰ καὶ τώρα εἶναι ὁ μεγάλος παρμελημένος, ὁ ἀποκληρωμένος τῆς Κρατικῆς στοργῆς, κι' ὅς μὴ τὸ παρυσωπῆσθαι ἀκόμα κι' ἀπ' τοὺς δυνατόν τὴν πολιτικὴν, τὴν κοινωνικὴν θέσιν, τὸ χροῖμα Ἡπειρώτες μὲ τιμητικὰ παράδειγμα ἐξαιρέσεως σημαντικὰ ἐλαττώσεων:

— Καὶ τί ἔλειψε; Τί δὲν γίνεται; τί δὲν ἐπιτεύχθηκε; Ὁ ἀστείρευτος παλμός, ὁ σπαρακτικὸς πόνος, ἡ κορυφαία οὐδὲν οὐδὲν, ἡ φωνὴ μύνης κατὰ τοῦ ἀφηνισμοῦ δὲν ἔδωσε δὲν συνεκίνησε συθέμελα ἕλες ἐκεῖνες τῆς ψυχῆς, ποὺ μποροῦν νὰ γίνων οἱ δέκατες μῆς ἐπιτῆς εὐαισθησίας, ὅτε νὰ συλλάβουν, ζήσουν, διαπιστώσουν μὲ τῆς ἰδίας τοὺς αἰσθήσεις, ἀφρομοῦσθαι σὲ ἡθικὸν ἐσωτερικὸν πρόσταγμα: πληθωρικὴ πίστις, νόμος, ἐργασιογόνος καὶ τίμιος — παντοῦ καὶ πάντα — ἡθικὴ πίστις, τὸ μέγαλο

αὐτὸ χρέος πρὸς τὴν Ἡπειρὸς μας, ποὺ ξεπιδᾷ ἐκτυπο ἀπὸ τὸ Πανῆπειρωτικὸ τοῦ Τώρα δράμα.

Οἱ καπνοὶ ἀκόμα ἀναθρόσκουν ἢ τέρας ζεστὴ διατηρεῖται καὶ οἱ μυριάδες γοερὲς κραυγὲς τῶν θυμάτων δονοῦν ἀκόμα τὸν ἀγνὸν Ἡπειρωτικὸν ἄερα — ποὺ μ' αὐτὸν ζῇ ὁ καινούργιος Σίσυφος, Ἡπειρώτης — κι' ἀκούραστα ἡ μακάβρια αὐτὴ ἀρμονία ἐγγίζει ὑπομνητικά, δονίζει ἐρετήρια τῆς χροῆς ὅλων ἐκείνων, ποὺ ζωντανά, περὶφανα, βιθύτατα ζοῦν τὰ σύγχρονα προβλήματα τὰ ὁποῖα ἡ λαίλαπα τοῦ καταστροφικοῦ πολέμου δημιουργεῖ ἀέννα. — Ἀλλὰ τὸ χρέος ἀναλύεται σὲ θέληση: σὲ τὴν ψυχικὴ αὐτὴ δύναμι ἐκεῖ τὸ κορυφώμα του: αὐτὴ ὁπλίζει μὲ τὴν ἀκαμπτὴ ἀποφασιστικὴν τὴν ἀστείρευτὴν δράση, τὴν διάθεσιν γιὰ ξόδεμα χρόνου, δυνάμεων, χρημάτων καὶ μὲ τὴν πείσθησαν προσμονὴ τὴν ἀνθρώπινον μονάδα γιὰ νὰ γίνῃ ἕνας ἀπ' τοὺς οἰκοδόμους τῆς καθολικῆς προκοπῆς καὶ τῆς πολιτισμένης εὐημερίας μὲ τὴν δημοτογὸν χαρὰ καὶ τὸ ὁλοκληρωμένο νόημα τῆς ἀνθρώπινης οὐσίας.

— Σ' ἐνὶ παρόμοιο ψυχικὸν κλίμα, ἀκόμα σὲ μιὰ δεκάδα — ἔστω — ζωντανῶν, ὑγιῶν, ἀκάματων Ἡπειρωτικῶν στοιχείων μὲ τὸ δράμα μιᾶς ἀνυπερβότης ἰδεολογικῆς καὶ ἱερῆς πράξεως.

Ἀς κυριαρχήσῃ, ὡς προτινέουσι τὸ ὁμαδικὸ πανῆπειρωτικὸ ἰδανικόν, σὰν βίωση, νόμος, πίστις, ἀνασφοβήτητα δὲ θὰ κατορθώσουμε νὰ προσφέρουμε πολλὰ σὲ τὴν Ἡπειρὸς μας, ποὺ τὴν ἀνιχνύει μέχρις ἀφανισμοῦ οἱ ἐκτάκτως ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης γιὰ ἄμεση ἐπιστημονικὴ βοήθεια, ὑγειονομικὴ περίθαλψη, παραχώρηση σπύρου γιὰ τὴν ὕψιμη καλλιέργειαν, σιέγασιν τῶν ἀστέγων, λιπασμάτων, γεωργικῶν φαρμάκων, ἀροτρώων τῶν ἐπισκευῇ τῶν κατεστραμμένων δρόμων καὶ ἐφοδιασμὸ μὲ αὐτοκίνητα κυκλοφορίας, ἐπικονωνίας καὶ ἐμπορίου.

Ἀς σημάνη ἡ πρόσκλησις, ὁ συναγεμῶς, τὸ ξεκίνημα ἀδιάστατα, τίμια ἀνυπόκριτα, ἀδελφωμένα πρὸς τὸ μέγαλο χρέος, τὸ ὑπέριστα καθολικὸ Ἡπειρωτικὸ συμφέρον. Κι' ἄφεκτα θὰ σημάνη. Τὸ ἐγκλημα τῆς ἀδιαφορίας ὅσων μποροῦν — αὐτοὶ εἶναι οἱ ἡθικὰ ἔνοχοι σὲ τὴν λιποταξίαν — δὲν θὰ συντελεσθεῖ. Εἶναι δὲ ἡ παράλειψη ἀνεξίτητο ἐγκλημα πρὸς τὸν τόπον αὐτὸν, σὲν ὁποῖο νοιώσαμε τὸ πρώτο τῶς, τὰ κορυφωμένα τὰ πρώτα τῆς ζωῆς, τὰ αὐθόρμητα κι' ἀσυγκράτητα, σὰν βουνίσιο κεφάλαιον, σκιεράματα καὶ ἰδανικά τῆς πάντα ἀγνῆς, γερεῆς, δημιουργικῆς γιὰ τὸ ἀνώτερον Ἡπειρωτικῆς: ψυχῆς μας. Πρὸς τὸν τόπο, ποὺ ἡ ἀδικοκὴ ὁδὸν εἶναι ὁ μόνος τόνος τῆς ζωῆς του — σὰν νὰ μὴν ἔχη ἄλλή μοῖρα σ' αὐτὸν τὸν ἥλιο... — ἀφοῦ ἀγοράζει τὸ καλαμπόκι τὴν δὲ 120 δραχ. τὸ σιτάρι 200, τὸ λάδι 350 δραχ. μὲ ὑποτυπώδη ἀγοραστικὴ δύναμι, μὲ παντελὴ ἑλλειψὴ γενικὰ παραγωγικῶν καὶ καταναλωτικῶν μέσων. Ἐκεῖ τὸ παποῦσι εἶναι πειὰ μῆθος, τὰ ρούχα τὰ ἀνθρώπινα — παλὰ ἱστορία, ἡ στέγη τῆς προκοπῆς παρελθόν ἐξωτὸ σὲν μνήμη τοῖς:

Ἀς κρατήσουμε — καὶ θὰ κρατήσουμε ἄφεκτα κι' ἀνένδοτα, ἀποφασιστικά κι' ἀκούραστα — τὸν σπινθῆρα μιᾶς φωτεινῆς ἀγνῆς ἀφοσιώσεως, ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ, μιᾶς ἀγωνιστικῆς ψυχικῆς ρωμαλεότητος κι' ἀδελφομένη — τίμια, ἀνιδιώτα — πανῆπειρωτικῆς ἐνεργοῦ συναχῆς, ποὺ ὁ σπινθῆρας αὐτὸς θὰ διατηρήσῃ τὴν δημιουργικὴ μικρὴ φωτιά σὲν ἑστία τῆς ψυχῆς μας, ἡ ὁποία σὰν τὸ πῦρ τῶν ἑστίων θὰ κατεστῇ ἡ ζωντανὴ ἀλάθητη ὁδηγῆτα μας σὲν ἐκπλήρωση τοῦ μεγάλου αὐτοῦ χρέους, ποὺ εἶναι ἡ ἐξυλίκηση τῆς πρώτης, ἀτίμητης ἀνθρώπινης

ΑΡΕΤΗΣ.

ΝΙΚΟΣ ΠΑΝΤΙΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΘΗΚΟΝ ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΟ Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

Για άρχετο άκόμα διάστημα ως τις έκλογές δηλαδή, τὸ κράτος μας δὲν πρόκειται νὰ ἔχει σταθερές καὶ μόνιμες κυβερνήσεις πού νὰ μποροῦν νὰ καταπιαστοῦν συστηματικῶς γιὰ τὴν ἐπούλωση τῶν πληγῶν πού μᾶς κληρονόμησε ὁ πόλεμος. Κι' ἔχουμε, εἰδικὰ ἡμεῖς οἱ Ἡπειρώτες, πληγές τέτοιες καὶ ζητήματα τέτοια πού δὲν ἐπιδέχονται ἀνοβολή. Ζητήματα ζωῆς, ζητήματα ἐπιβίωσης.

Ὁ τόπος μας εἶναι ἓνα ἄβυσσος νεκροταφείου. χωριά καμμένα, λεηλατημένα, χιλιάδες ἄστεγοι χωρὶς οἶκα, χωρὶς τοσφή. ἄροσάσεις μαστίζουν τὸν υποσιτισμένο πληθυσμό. Ἡ γεωργία μας κατεστραμένη, χωρὶς μέσα χωρὶς ἀροτρίοντα. Ἡ κτηνοτροφία μας κατεστραμένη. Ἡ συγκοινωνία μας υποτυπώδης, χαλασμένα γεφύρια, κατεστραμένοι δρόμοι, ἔλλειψη μέσων.

Μ' ἓνα λόγο πλήθος ζωτικῶν ἀναγκῶν. Πῶς θὰ ἀντιμετωπισθοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα; Ἀπὸ τίς προσωρινές κυβερνήσεις, ἀπὸ τοὺς προσωρινούς Γεν. Διοικητάς πού ἡ θητεία των μπορεῖ νὰ εἶναι ὀλιγοήμερος;

Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ ἱδρυσιμὴς Ἡπειρ. Ὀμοσπονδίας γιὰ νὰ συντονίσαι τίς ἐνέργειες ὅλων τῶν Ἡπειρωτῶν καὶ τῶν Ἡπειρωτικῶν μικροοργανώσεων γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴ ἐξυπηρέτηση τῶν ἀπειρῶν Ἡπειρωτικῶν ζητημάτων.

Χωρὶς νὰ χάνουμε πολὺτιμο καιρὸ πρέπει ν' ἀναλάβουν 4—5 ἀπὸ τίς ἐδῶ Ἡπειρωτικὲς Ὁργανώσεις νὰ καλέσουν μιὰ σύσκεψη ὅλων τῶν Διοικητικῶν συμβουλίων τῆς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ Ἡπειρωτικῶν Σωματείων στὴν ὁποία νὰ πάρει μέρος ὁ Ἡπειρωτικὸς Τύπος κι' ὅλα τὰ πρόσωπα πού νομίζουν πὼς θὰ δουλέψουν γιὰ τὰ γενικά συμφέροντα χωρὶς ἰδιοτέλεια.

Στὴ σύσκεψη αὐτὴ ν' ἀναλυθεῖ ὁ σκοπὸς τῆς Ὀμοσπονδίας καὶ νὰ ἐκλεγεί μιὰ μεγάλη Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν ὁργάνωση τοῦ Συνεδρίου τῆς Ὀμοσπονδίας. Ἡ δουλειὰ τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς θὰ νὰ νάρθει σ' ἐπαφὴ μ' ὅλες τίς Ἡπειρωτικὲς Ὁργανώσεις πού βρίσκονται στὴν Ἀθήνα—Πειραιᾶ. Μὲ τὴν καθοδήγησή της νὰ κληθοῦν γενικὲς συνελεύσεις ὅλων τῶν Ἡπειρωτικῶν Σωματείων στὶς ὁποῖες νὰ λάβουν μέρος ἐγγεγραμμένοι καὶ μὴ, νὰ μπεῖ τὸ ζήτημα τῆς Ὀμοσπονδίας καὶ νὰ βγοῦν ἀντιπρόσωποι γιὰ τὸ συνέδριον διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας κατ' ἀναλογία 25 μελῶν 1.

Ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ νὰ καλέσει ἐδῶ καὶ στὸν Πειραιᾶ συγκεντρώσει Ἡπειρωτῶν ἀπὸ περιφέρειες τῆς Ἡπείρου πού δὲν εἶναι ὁργανωμένες ἢ ὁμάδες 5—10 χωριῶν ἀναλόγως, νὰ ἐντεθεῖ ὁ σκοπὸς καὶ τὰ καθήκοντα τῆς Ὀμοσπονδίας καὶ νὰ βγοῦν κι' ἀπ' αὐτὲς ἀντιπρόσωποι γιὰ τὸ Συνέδριον στὴν ἴδια ἀναλογία.

Ἀφοῦ τελειώσει αὐτὴ ἡ δουλειὰ κι' ἀφοῦ ἐτοιμάσει τίς εἰσηγήσεις τῆς ἡ ἐπιτροπῆς αὐτῆς νὰ καλέ-

ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΙΚΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ

Οἱ ζωντανοὶ σὲ Σᾶς τοὺς πρωταθλητὰς τῆς Νίκης καὶ τῆς Ἀνεγεννήσεως, πού ἡρωικά πέσατε στὶς πρώτες τιμητικὲς ἐπάλξεις τοῦ ἱεροῦ γιὰ τοὺς Βωμοὺς καὶ τίς Ἑστίες μας καθήκοντος ἀπὸ τὸν Ἱστορικὸ νικηφόρο Ὀκτώβριο 1940 ἀτελεύτητα ὡς τὴν λυτρωτικὴν ἀπελευθέρωσή μας τοῦ 1944 στοὺς κέμπους, τὰ βουνά, τίς λαγκαδιές καὶ τίς θάλασσες τῆς Ἡπείρου μας στέλνομε εὐλαβικά κι' εὐγνώμονα τὴ σκέψη μας, πού ἀποτελεῖ τὴν πιὸ εὐγενικὰ πάντα ἀνάσταση. Δὲν πεθάνατε κοινὰ, ἄχαρὰ, ἄδοξα. Πετᾶτε ἐλαφρὰ στὸ ἄπειρο, καθήκατε μὲ μιὰ κίνηση νιομάτη μεγαλόπρεπη χάρι στὸ ὑπερκόσμιον ἁρμονικὸ θρόνισμα ἀναχωρήσεως μεγάλων θυγῶν, πού ὁδηγός τους γιὰ τὰ Οὐράνια ἦταν μιὰ ἰδεολογικὴ ἀνωτερότητα. Σᾶς ἀκολούθησαν μύρια συναισθήματα θανασμοῦ, λατρείας, ἀποθεώσεως. Σὲ Σᾶς, πού ἡ μοῖρα σᾶς ἔκαμε ἀθάνατους, πού τὴ ὀνόματά Σας θὰ διηλοῦν οἱ αἰῶνες καθηλώνομε ἀκούραστα τῆς ψυχῆς μας τὰ μάτια. Τῆς Μούσας ἡ δύναμη συνέθεσε τὸ ἁρμονικότερον ἐπικὸ τραγῶδι κι' ἀμείωσαντο στὴν αἰωνιότητα τὸ περήφανο κεφάλι Σας περιβάλλει τῆς ἐκτυφλωτικῆς δόξας τὸ στεφάνι. Ἀθάνατα δημιουργήματα μιᾶς ἡρωικῆς γενιᾶς, πού καταδάμπωσε τὴν αἱματοκυλισμένη ἀνθρωπότητα μὲ τὴν ἀκατανόηστη δύναμη τῆς θεληματικῆς θυσίας, μυθικοῦ ἡρωισμοῦ, φλογερῆς ἀγάπης τοῦ Τύπου μας εἰσθε ἓνας ἀλόφωτος καθοδηγητικὸς Πυρσὸς τῆς ζωῆς μας στὸ μελλοντικὸ ἀγωνιστικὸ ἐξέλιγμά της. Μὲ τὸ ὑπέροχον ὑπόδειγμα τοῦ ἡρωϊκοῦ Τέλους Σας διατηρῶντας ἀβυσση τὴν αἰώνια Ἑθνικὴ φωτιὰ πρὸ ἀτσάλινα στέρνα Σας εἰσθε τὰ ἀτρόνυχτα κρηνηδύματα, πού χτίζεται τεχνουργημένο μὲ τὸ ἀτίμητο ἀγνὸ Σας αἷμα—ἀμάχητη ἐγγύηση—τὸ λαμπρὸ πέλαιον μελλοντικὸ οἰκοδόμημα. Κινεῖσθε ὅλο γόργη ζηλευτὴ στὴν ἀπειρία τοῦ διαστήματος καὶ τὴν ψυχὴ μας πλημμυρίζετε ἔχειλα ἀπὸ φωτερὲς ἐλπίδες κι' ἐνδιότελες ἀνότερους εὐγενικοὺς πόνους. Αὐτὴ ποτισμένη ἀπ' τῶν θεῶν ἁρωμάτων τὸ ροδόσταγμα, πού ἀσκοποῦν οἱ ἀπλόχερες δικές Σας μεγάλες φυγὲς βγαίνει καθαρὴ, ἀγνή, ἐλπιδοφόρα καὶ δυνατὴ σὰν θαῦμα. Τὸ δράμα Σας θά νὰ πάντα, τὸ δελφικὸ ἀστέρι πού σ' αὐτὸ προσανατολισμένη ἀδιάρρηκτα θὰ καταστήσουμε βίωση μοναδικὴ καὶ πίστη πληθωρικὴ τῆ δημιουργικῆς μας ἀγάπης γιὰ τὴ γοργὴ προκοπὴ καὶ τὸ πολιτισμένο μεγαλεῖο μέσα πρὸς τὸν εἰρηνικὸ δημιουργικὸ στίβο τῆς φιλάτης μας Ἡπείρου.

N. Π.

σε τὸ πρῶτο συνέδριον τῆς Ὀμοσπονδίας. Στὸ συνέδριον αὐτὸ νὰ συζητηθοῦν ὅλα τὰ ζητήματα τῆς Ἡπείρου, νὰ παρθεῖν ἀνάλογες ἀποφάσεις καὶ νὰ ἐκλεγεί ἡ Διοίκηση τῆς Ὀμοσπονδίας ἡ ὁποία θὰ εἶναι εὐρεῖα. Νὰ ἀντιπροσωπεύονται ὑποχρεωτικὰ ὅλες οἱ ἐπαρχίες καὶ περιφέρειες τῆς Ἡπείρου, ἐπὶ πλέον νὰ ἐκλεγῶν 5—10 πρόσωπα ἀριστίνδην, ποσοπικότητες ἔχοντες σχέσιν μὲ τὴν Ἡπειρον ἀσκέτως ἂν δὲν εἶναι Ἡπειρώτες. Ἡ εὐρεῖα νὰ βγάλει τὴν ἐκτελεστικὴν τῆς ἐπιτροπῆς. Τὰ μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ὑπόκεινται στὸν ἔλεγχο τῆς Εὐρείας καὶ νὰ εἶναι ἀνακλητὰ. Ἡ εὐρεῖα νὰ συγκαλεῖται κατὰ ὁρισμένα χρονικὰ διαστήματα ἢ ὅταν παραστῇ ἀνάγκη.

Σὲ κάθε σοβαρὸ πανηπειρωτικὸ ζήτημα νὰ ὑποχρεοῦνται ἡ Διοίκηση τῆς Ὀμοσπονδίας νὰ καλεῖ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἡπειρωτικῶν Ὁργανώσεων τὰ ὁποία θὰ ὑπέχουν θέση Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄν ἡ Διοίκηση τῆς Ὀμοσπονδίας παρακλίνει τοῦ σκοποῦ της νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα οἱ Ἡπειρωτικὲς Ὁργανώσεις (μέλη τῆς Ὀμοσπονδίας) νὰ ζητήσουν σύγκληση νέου Συνεδρίου, ἐφ' ὅσον τὸ ζή-

Η ΟΥΝΡΑ ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΣΤΗ ΗΠΕΙΡΟ

ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡ. ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Ο Όργανισμός της ΟΥΝΡΑ, όπως πληροφορούμεθα, με ενδιαφέρον προχωρεί στη λύση του ζωτικού προβλήματος της στέγης των κατεστραμμένων Ηπειρωτικών χωριών απ' την λαίλαπα της βαρβαρικής κατοχής. Η Ηπειρος ανήκει στην Α' κατηγορία όλων των έπαρχιών της χώρας μας κι' η Διεύθυνση της Οργάνωσης καταπίεστηκε για την επούλωση των πληγών μέσα βέβαια στην αρμοδιότητά της και τις δυνατότητες, που οι Κρατικές υπηρεσίες μαζί με την Αγροτοτράπεζα της παρέχουν. Με Κεντρικόν Σταθμόν τὰ Γιάννενα — 5ον Κέντρον Αγροτικής Στεγασίας — [υποδιαίρεται σε 5 Υποτομείς] (Ιωάννινα, Κόνιτσα, Ζαγόρι, Πάργα, Δελβινάκι), όπου ανεχώρησε το πρώτο έπιστημονικό — τεχνικό προσωπικό συγκρότημα με 6 μηχανικούς ανεγνωρισμένης έπιστημονικής πείρας και κατάρτισεως αρχίζει το έργο της αγροτικής στεγασίας. Στους πρώτους μήνες μέχρι τὸν Οκτώμβριο ἡ ὁ-

γάνωσις ἐφώδιασμένη με ειδικά αυτοκίνητα, εργαλεία και εργατοτεχνικό προσωπικό θα μεριμνήσῃ πρώτιστα για την προσωρινή στέγαση 96 κατεστραμμένων χωριών σύμφωνα με τις δηλώσεις των ὑφισταμένων ζημιών.

Για κάθε οικογένεια θα κατασκευασθῇ ένα δωμάτιο 150 γ. μ. ἐμβαδοῦ — προσωρινά — κι' ἀπὸ τὸν Οκτώμβριο μὲν ἡ περατωθῇ αὐτὴ ἡ προσωρινότης θ' ἀρχίσουν χωρίς διακοπὲς τὸ ἔργο τῆς μόνιμου στεγασίας. Ὑπολογίζεται, ὅτι στὴ χώρα μας ἡ περάτωση τοῦ ἔργου θὰ ἀξιώσῃ 9—10 χρόνια.

Σὲ κάθε δὲ δικαιοῦχο θὰ χορηγηθῇ τὸ ποσὸν τῶν 200 χιλιάδων δραχμῶν προπολεμικῶν για τὴν οἰκηση. Αὐτὴ θὰ κτίζεται με βάση και ὑπόδειγμα 10 κατεστρωμένων τύπων με ὅλες τις δυνατότες ἀνέσεις και τὰ πλεονεκτήματα ἐξυπηρετήσεως τῶν πολιτισμένων, με τὸν καιρὸ, ἀναγκῶν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ. Τότε τὸ ἐπιστημονικό προσωπικό θ' αὐξηθῇ περὶ τοὺς 45 μηχανικούς, ἀνάλογα δὲ και τὰ ἐργοτάξια.

Προβλέπεται ἡ μετακίνηση χωριῶν, με τὴν προϋπόθεση, ὅτι τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸν τῶν σπιτιῶν εἶναι ἐξαφανισμένα, ἀνολογὶ βάσιμοι — ὕγεινης, συγκοινωνίας κι' ἐπικοινωνίας με τὸ Κέντρο τὴν ἐπιβάλλουν. Αὐτὸ θὰ κριθῇ ἀπὸ εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ πού θὰ συσταθῇ ἀργότερα ἀπὸ εἰδικούς ἐπιστήμονες και τεχνικούς. Παράλληλα θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ σύμπτυξη χωριῶν, πού αἰτίες ἐξακριβωμένες θὰ τὸ ἀπαιτοῦν για τὸ κοινὸ συμφέρον, ὥστε ἀργότερα με τὴν οικονομικὴ ἀνάρρωση και τὴν προοδευτικὴ ἐξέλιξη τῆς χώρας μας νὰ κατορθωθῇ στὰ συμπυκνωμένα αὐτὰ μεγαλοχώρια ἡ ἐγκατάσταση τῶν μέσων πολιτισμοῦ (ἐγκαταστάσεις ἡλεκτροπαραγωγῆς — Κοινοτικῶν ραδιοφῶνων κλπ.).

Ἡ προσωρινὴ αὐτὴ στέγαση θ' ἀπαιτήσῃ για ὅλη τὴ Χώρα

Ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη οἱ Ἡπειρωτικὲς Ὄργανώσεις ἀνασυγκροτοῦνται κι' ἄλλες νέες ἱδρύονται.

— Ἡ Ἐνωσις Σαροισιῶν σὲ γενικὴ συνέλευση στίς 18-3-45 ἐξέλεξε ὡς μέλη τοῦ Δ. Σ. τοὺς κ.κ. Ἀλ. Ζούγκον, Δημ. Παπᾶν, Ἀντ. Παπανικολάου, Ἀλ. Εὐθυμιάδην, Χρ. Τσακαλίδην, Ι. Σφαγγον, Ἀρ. Τζάλλαν και Ι. Οἰκονόμου.

— Ἡ Πανεπειρωτικὴ Ἀδελφότης στίς 25-2-45 ἐξέλεξε ὡς τακτικά μέλη τοῦ Δ. Σ. τῆς τοὺς κ. κ. Β. Τζαλόπουλον, Ἀλ. Λειβαδέα, Β. Κρυστάλλην, Γ. Βαβαρέτον, Νικ. Τσάκαν, Σπ. Τζώρτζην, Ἀνδρ. Βάρτσον, Νικ. Πάτσέλην και Κ. Στεργιόπουλον.

— Τὸ πρῶτον Δ. Σ. τοῦ νεοσυσταθέντος «Ὄργανισμου Προνοίας Νομοῦ Ἀρίας» ἀποτελέστηκε ἀπὸ τοὺς κ. κ. Παν. Παπασταύρου, Ἀπ. Βισδάκη, Κων. Β. Σταμάτη, Ἰωάν. Ἀγγελῆ, Κλ. Μπανταλούκα κ.λ.π.

— Ἐπίσης τὸ Δ. Σ. τοῦ νεοσυσταθέντος «Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Χειμαριῶν «Ἐξ Ἀκροχερσίνια» ἀποτελέστηκε ἐκ τῶν κ. κ. Θ. Γκιόκροῦση, Σ. Δήμα, Ν. Δούλη, Τ. Καίσαρη, Χ. Καρζῆ, Π. Λέκκα, Β. Μούτσου, Α. Σπυρομήλιου και Χ. Σπύρου.

— Στίς 18-3-45 ὁ Πανεπειρωτικὴ Ἐνωσις Σπουδαστῶν ἔδωσε χορὸν για ἐνίσχυση τοῦ σκοποῦ τῆς. Τὸ Δ. Σ. ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ἀνδρ. Μπούτζα, Δημήτρη Ν. Παπαδοπούλου, Σ. Κοσκινᾶν, Β. Γοδέλαν, Δημήτρη Κατσαοῦνη και Παπατρύφωνα.

— Συνεστήθηκε Ὄργανισμός Προνοίας Νομοῦ Πρεβέσης τοῦ ὁποῦ τὸ Δ. Σ. ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ν. Πανέτου, Π. Βακατάση, Β. Ζορμπᾶ, Γ. Δημητριάδην κ.λ.π.

— Στὴν Κηφισὰ ἱδρύθηκε Πανεπειρωτικὴ Ἐνωσις «Ἁγίου Κοσμάς» τῆς ὁποίας ἡ Διοικ. Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κ.κ. Περ. Γιαννόπουλον, Δημ. Ζήκα, Ἀριστ. Τσίγκον κ.λ.π.

— Ἡ Ἐνωσις Ἡπειρωτῶν Κοπανᾶ «Ὁ Νεομαρτυρὸς Γεώργιος Ἰωαννίνων», ἐξέλεξε τὴν 1-4-45 νέον Δ. Σ. πού ἀποτελέστηκε ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ι. Βογᾶ, Γ. Σακελλαρίου, Γρηγόριο Παπᾶν, Παν. Οἰκονόμου, Ζήση Μάκα, Σωκρ. Σταύρου και Μιχ. Τολίδη.

μας 1 1/2—2 δισεκατομμύρια δραχμὲς με τὸν σημερινὸ τιμᾶριθμό τῆς ζωῆς.

— Αὐτὰ ἐξ ἀρμοδίας πηγῆς πληροφορηθήκαμε. Εὐχόμαστε νὰ μὴ μείνουν γραμμένα στὰ χαρτιά ὅπως συνήθως ὅλα τὰ ρωμέικα.

τήσουν το 1)3 τῶν ὀργανώσεων. Μ' αὐτὴ τὴ βάση πρέπει νὰ ξεκινήσουμε για νὰ πετύχουμε πᾶντο σὲ γενὰ θεμέλια τὴν ἱδρυση τῆς Πανεπειρωτικῆς Ὀμοσπονδίας, με τις βάσεις αὐτὲς ἀποκλείεται ἡ ἐξουσία στὴ Διοίκηση τῆς Ὀμοσπονδίας ἀνθρώπων πού θὰ ἔχουν για σκοπὸ τοὺς τὴν ἐκμετάλλευσή τῆς για ἰδιοτελεῖς σκοποὺς ἢ για κομματικούς. Ἐτσι ὅλοι μαζί, πειθαρχικοί, ἐνωμένοι θὰ διεκδικήσουμε τὰ γενικά και εἰδικὰ Ἡπειρωτικὰ ζητήματα. Ἡ ἰετοια στερέωση τῆς Πανεπειρωτικῆς Ὀμοσπονδίας θὰ ἐξυπνοετήσῃ θετικὰ τὴν Ἡπειρο τόσο ὡς τὸ διάστημα τῶν ἐκλογῶν ὅσο και μετὰ τις ἐκλογές. Θὰ γίνει στὰ χέρια τῶν Ἡπειρωτῶν τὸ καλύτερο δῶλο για τὴν ἐπιτυχία τῶν ἀπειρων ζητημάτων μας, για τὴν ἀνοικοδόμησιν, τὴν προόδο και τὴν εὐτυχία τῆς γῆς μας, τῆς γῆς τῶν πατέρων μας, τῆς πολυπάθης Ἡπείρου μας.

Θ.Ε. Μελῆς

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ & ΜΕΦΟΡΩΝ

ΒΕΡΑΝΤΖΕΡΟΥ 16 **Κ. ΡΕΛΛΙΑ-Ν. ΝΙΚΑΣ & ΣΙΑ** ΤΗΛ. 53-340

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ, ΦΟΡΤΗΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙ ΔΙΑ :

Λαμίαν, Στυλίδα, Λάρισσαν, Καρδίτσαν Θεσ)κη, Μ)γκιον,
'Αλμυρόν, Βόλον, Τρίκκαλα, Έλασσόνα, 'Αγρίνιον, 'Αρταν,
Δομοκόν, Φάρσαλα, Κοζάνη, Φλώρινα, 'Ιωάννινα.

'Αναλαμβάνομεν τήν μεταφοράν υπευθύνως καί άνευ συνοδοῦ 'Εμπορευμάτων,
σφαγείων καί άποσκευῶν διά καταλλήλων αὐτοκινήτων διά
υπεραστικής συγκοινωνίας.

ΤΑΞΙΣ - ΑΣΦΑΛΕΙΑ = ΤΙΜΑΙ ΗΛΑΤΤΩΜΕΝΑΙ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ. ΕΜΠΟΡΟΥΣ

Διὰθέτομεν έντός τών Γραφείων μας άποθήκας διά τήν έναποθήκευσιν
έμπορευμάτων καί άποσκευῶν

ΕΠΙΠΛΑ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ
ΦΩΤΙΟΥ Φ. ΤΖΗΜΑ
ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ 20

ΤΗΛΕΦ. 34-085

ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ - ΠΑΝΤΟΣ ΡΥΘΜΟΥ
ΕΤΟΙΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ
ΜΕ ΤΙΜΑΣ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΥΣ

Τραπεζαρίαι - Σαλόνια

Κρεββατοκάμαραι

ΤΜΗΜΑ

ΚΟΡΝΙΖΩΝ - ΚΑΘΡΕΠΤΩΝ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΩΝ
ΚΑΛΗΣΙΣ ΧΡΟΔΡΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΚΗ

Φωτογραφ. μεγεθύνσεις καί άγιογραφίαι
'Επαργυρώσεις παλαιών καθρεπτών

ΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΒΑΓΓΕΛΗ Σ. ΣΑΚΚΑ

Πλατεία 'Αγίας Ειρήνης
Στοά 'Μελᾶ άνω πάτωμα
= αριθμός δωματίου 3 =
ΑΘΗΝΑΙ

Τελεία έφαρμογή
καί ίκανοποίησις
- κάθε γούστου -

ΕΙΔΙΚΟΤΗΣ:
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΑΛΤΩΝ & ΤΑΠΕΡ

Κ. Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

ΥΠΟΚΛΗΙΣΑ, ΦΛΗΕΛΛΕΣ, ΠΙΖΑΜΕΣ, ΓΡΑΒΑΤΕΣ, ΖΕΓΓΕΥ, ΚΑΛΤΕΣ,
ΚΟΜΠΙ ΓΕΖΟΙ ΚΙΧΟΤΕΣ

ΕΙΜΕΘΑ ΕΥΘΗΝΟΤΕΡΟΙ ΟΛΩΝ

Πατησίων 10
ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦ. 32-229

